

Posudek na bakalářskou práci:

Elena Lacková – romská publicistka, spisovatelka a média

autorka: Radka Steklá

Předložená bakalářská práce si všímá – jak sám název říká – Eleny (Ilony) Lackové, Romky, které se podařilo vystudovat vysokou školu a také publikovat řadu zajímavých prací. S ohledem na naši obrozeneckou tradici bychom mohli říci, že byla romskou buditelkou.

Diplomantka práci rozdělila do několika kapitol:

V úvodu hodnotí dostupné prameny a literaturu k tématu, druhá kapitola je věnována životu Eleny Lackové, třetí si pak všímá v ČR vycházející romské literatury. Ve čtvrtém oddíle je analyzováno dílo Eleny Lackové. Poslední dvě kapitoly jsou věnovány zachycení Lackové v médiích a jejímu přínosu celoživotního úsilí pro společnost. Název této části je po mém soudu poněkud frázovitý, i když obsah této námitce neodpovídá.

Romská literatura a publicistika má specifické postavení a autorka správně píše, že v počátcích si ani Romové neuměli představit, že by psali v mateřském jazyce, respektive v romštině. Také Lacková začínala původně slovensky, a postupně, i s podporou známé romistky Mileny Hübschmannové, přešla na romštinu. Je považována za první romskou spisovatelku u nás.

Na předložené diplomové práci je vidět, že téma autorku zaujalo. Shromáždila jak primární, tak sekundární literaturu, hodnotné jsou také četné odkazy pod čarou. S romskými texty bývá trochu problém, který naznačuje autorka již v úvodu – mohou se hodnotit se dvou hledisek: jako běžné texty, které se dostávají do konkurence např. s materiály v češtině nebo slovenštině, nebo jako texty průkopnické, protože k vyjádření používají romštinu. Podobné je hodnocení romských periodik. Obdobnou situaci známe z 19. století, z českého národního obrození. Tak že –co v konkurenci majoritní společnosti nemusí být zlomové, je zlomové pro společnost minoritní.

Navíc i romská publicistika včetně žánrové skladby je odlišná, a i publikum k ní jinak přistupuje. Žánry více stojí na vyprávění, opakování motivů, fabulaci a všem, co bychom pro stručnost mohli nazvat emocionalitou. Proto také ve vztahu k romským textům striktně neplatí naše dělení na publicistiku, uměleckou publicistiku nebo tzv. krásnou literaturu. Proč tomu tak bylo naznačuje Radka Steklá na straně 24 a 25.

Domnívám se, že autorka splnila zadání své práce, podařilo se jí zachytit zajímavý fenomén tzv. romské literatury a v hojných přílohách doložila pozoruhodnou osobnost Eleny Lackové. Velmi pečlivě také konzultovala a zapracovala moje připomínky.

Mám jen drobné poznámky: s. 8 – autorka zjišťovala přesný název fakulty, kterou E.L. studovala – přesně to bylo Institut osvěty a novinářství – ION), a pro lepší orientaci by asi pomohlo, kdyby přílohy byly jasněji označeny. Práci považuji za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

Doc. PhDr. Barbora Osvaldová

20. ledna 2006

